

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER

Bruxelles, den 25.9.2009
KOM(2009) 504 endelig

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN
OM SUBSIDIARITET OG PROPORCIONALITET

(16. rapport om bedre lovgivning for 2008)

RAPPORT FRA KOMMISSIONEN

OM SUBSIDIARITET OG PROPORCIONALITET

(16. rapport om bedre lovgivning for 2008)

1. INDLEDNING

I overensstemmelse med protokollen til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab¹ forelægger Kommissionen hermed Rådet og Europa-Parlamentet sin 16. årlige rapport om anvendelsen af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet. Som det var tilfældet for 2007-rapporten, omfatter denne rapport ikke videregående spørgsmål om bedre lovgivning, som blev taget op i den tredje strategiske gennemgang af programmet for bedre lovgivning².

2. DE RETLIGE OG INSTITUTIONELLE RAMMER

2.1. Subsidiaritets- og proportionalitetsprincipperne

Artikel 5, stk. 2 og 3, i traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab (EF-traktaten) definerer begreberne subsidiaritet og proportionalitet. Protokol 30 til EF-traktaten indeholder nærmere bestemmelser om, hvordan de to principper skal anvendes.

Subsidiaritetsprincippet (eller nærhedsprincippet) er det princip, der lægges til grund for at afgøre, hvor skillelinjerne mellem medlemsstaternes og EU's beføjelser skal trækkes (*hvem skal handle?*). Hvis et område hører under Fællesskabets enekompetence, er der naturligvis ingen tvivl om, hvem der skal handle, og subsidiaritetsprincippet gælder ikke her. Hvis kompetencen er delt mellem Fællesskabet og medlemsstaterne, antages det ifølge subsidiaritetsprincippet, at det er medlemsstaterne, der handler. Fællesskabet bør kun handle, hvis de opstillede mål ikke på tilfredsstillende vis kan nås af medlemsstaterne (nødvendighedskriteriet), og hvis de bedre kan nås af Fællesskabet (merværdi- eller mereeffektivitetskriteriet).

Subsidiaritet er et dynamisk begreb, og vurderingen heraf vil hele tiden udvikle sig. Det åbner mulighed for, at Fællesskabet inden for rammerne af sine beføjelser kan udvide sit handleområde, når omstændighederne tilsiger det, og omvendt betyder det, at Fællesskabet skal ophøre med at handle eller handle mindre, når subsidiaritetskriterierne ikke længere er opfyldt³.

¹ Protokol (nr. 30) om anvendelse af nærhedsprincippet og proportionalitetsprincippet (1997).

² KOM(2009) 15 af 28.1.2009.

³ Artikel 3 i protokollen.

Proportionalitetsprincippet er en rettesnor for, hvordan EU skal udøve sin kompetence, både hvor EU har enekompetence, og hvor EU deler kompetencen med medlemsstaterne (*hvordan skal EU handle og under hvilken form?*). Både EF-traktatens artikel 5 og protokollen fastsætter, at EU kun handler i det omfang, det er nødvendigt for at nå traktatens mål. Ved enhver afgørelse, der træffes, skal den mindst restriktive løsning foretrækkes.

2.2. Princippernes anvendelse i praksis, mulighed for at fremsætte bemærkninger og efterfølgende kontrol

Alle EU-institutioner skal overholde begge principper. Protokollen og den interinstitutionelle aftale fra 1993 om subsidiaritet⁴ fastsætter specifikke forpligtelser. De vigtigste angives i det følgende:

Kommissionen skal gennemføre brede høringer, før den fremsætter lovgivningsforslag; den skal i begrundelsen til hvert lovgivningsforslag redegøre for, hvordan forslaget opfylder subsidiaritets- og proportionalitetskravene og tage hensyn til, hvilke byrder der pålægges Fællesskabet, nationale regeringer, lokale myndigheder, erhvervslivet og borgerne.

Europa-Parlamentet og Rådet skal give en begrundelse i relation til subsidiaritetsprincippet, hvis de fremsætter et ændringsforslag, der kan påvirke omfanget af Fællesskabets indsats⁵. Hvis samråds- eller samarbejdsproceduren finder anvendelse, skal Rådet i en begrundet udtalelse underrette Parlamentet om sin holdning til subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet⁶.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg og Regionsudvalget fremsætter deres synspunkter hertil, enten når de høres herom eller i initiativudtalelser. Også COSAC (Konferencen for Organer med Ansvar for EU- og Europaanliggender i Unionens parlamenter) kan afgive udtalelse om anvendelsen af subsidiaritetsprincippet⁷.

Siden september 2006 har Kommissionen fremsendt nye lovgivningsforslag til de nationale parlamenter og opfordret dem til at fremsætte deres bemærkninger til dem. Selv om denne praksis har et videre sigte end spørgsmål om subsidiaritet og proportionalitet, vedrører mange af kommentarerne fra nationale parlamenter disse principper.

Endelig kan EF-Domstolen og Førsteinstansretten prøve lovligheden af de retsakter, institutionerne vedtager, for så vidt angår deres efterlevelse af subsidiaritetsprincippet.

3. KOMMISSIONENS ANVENDELSE AF PRINCIPPERNE I 2008

3.1. Hvordan Kommissionen forholder sig til principperne

Protokollen kræver, at Kommissionen angiver, hvorfor den mener, at et lovgivningsforslag efterlever subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet. Det gør Kommissionen på flere måder: subsidiariteten og proportionaliteten undersøges som led i de

⁴ Vedtaget 17.11.1993 (EFT C 329 af 6.12.1993, s. 132).

⁵ Punkt 2, nr. 3, i den interinstitutionelle aftale om subsidiaritet fra 1993.

⁶ Artikel 12 i protokollen.

⁷ Punkt 6 i protokollen om nationale parlameters rolle i Den Europæiske Union, Amsterdam-traktaten.

konsekvensvurderinger, Kommissionen udarbejder i forbindelse med alle større initiativer, og indgår i begrundelser og betragtninger i tilknytning til lovgivningsforslag.

Et centralt træk ved Kommissionens konsekvensvurdering er den uafhængige kvalitetskontrol, der foretages af udvalget for konsekvensanalyser (Impact Assessment Board - IAB). I sine udtalelser anbefaler IAB forbedringer af væsentlige elementer i konsekvensanalyserne, herunder evalueringen af subsidiaritet og proportionalitet. IAB's udtalelser indgår i Kommissionens interne beslutningsproces og er også tilgængelige for andre institutioner og den brede offentlighed, når Kommissionen har vedtaget det pågældende initiativ.

IAB-rapporten for 2008 viser, at der var en stigning i antallet af IAB-henstillinger om subsidiaritet og proportionalitet (29 tilfælde i 2007, 48 i 2008). På grundlag af IAB's arbejde og under anvendelse af det evalueringsskema, som Regionsudvalget har udarbejdet til sit eget arbejde med subsidiaritet⁸, har Kommissionen i de reviderede retningslinjer for konsekvensanalyse, som den vedtog i januar 2009, forbedret vejledningen om, hvordan subsidiariteten og proportionaliteten analyseres. Retningslinjerne indeholder nu to klare sæt spørgsmål⁹, der er baseret på protokol nr. 30, og som burde kunne bidrage til at forbedre kvaliteten af analyserne i forbindelse med konsekvensvurderingerne. Spørgsmålene fokuserer f.eks. på tværnationale aspekter, som kan indikere, at medlemsstaterne ikke på egen hånd kan nå målene i tilstrækkeligt omfang.

3.2. Eksempler på, hvordan Kommissionen har anvendt principperne i sine konsekvensvurderinger

*Pakken til fremme af bedre balance mellem arbejdsliv og privatliv*¹⁰. Denne pakke bestod i revision af to direktiver: et om beskyttelse af gravide arbejdstagere (som forlænger retten til barselsorlov fra 14 til 18 uger - principielt med fuld løn) og et om medhjælpende ægtefæller og selverhvervende kvinder (som på de medhjælpende ægtefællers anmodning giver disse adgang til at være omfattet af de samme socialsikringsbestemmelser som deres selverhvervende partner). De første resultater af konsekvensvurderingen viste, at gennemførelsesomkostningerne ville være betydelige for mange medlemsstater - navnlig i forbindelse med sidstnævnte forslag. For at bringe visse foranstaltninger i overensstemmelse med målene foreslog Kommissionen derfor, at deres anvendelse i medlemsstaterne skulle være frivillig.

*Reducerede momssatser for lokale tjenesteydelser*¹¹. Kommissionens forslag om at reducere momssatserne for lokale arbejdskraftintensive tjenesteydelser giver medlemsstaterne mulighed for mere fleksibel fastsættelse af momssatser for tjenesteydelser, hvor den interne markedsdimension er ringe. Dette er et eksempel på, hvordan en fornyet evaluering af anvendelsen af lovgivning kan føre til mindre EU-intervention.

*Direktiv om ligebehandling uden for arbejdsmarkedet*¹². Forslaget om at gennemføre princippet om ligebehandling uanset religion eller tro, handicap, alder eller seksuel orientering indeholder en række forholdsregler med henblik på at tydeliggøre, hvor medlemsstaterne beholder deres kompetence (f.eks. mht. undervisningens indhold, sekulær stat eller ej, og

⁸ <http://subsidiarity.cor.europa.eu/Help/tabid/283/Default.aspx>

⁹ SEK(2009) 92 af 15.1.2009. se pkt. 5.2 angående subsidiaritet og pkt. 7.2 angående proportionalitet.

¹⁰ KOM(2008) 636 og KOM(2008) 637 af 3.10.2008.

¹¹ KOM(2008) 428 af 7.7.2008.

¹² KOM(2008) 426 af 2.7.2008.

hvorvidt homoseksuelle ægteskaber skal godkendes eller ej). Som reaktion på frygt for, at foranstaltningerne vedrørende handicappede ville resultere i uforholdsmæssigt store udgifter for erhvervslivet, sikrede Kommissionen, at forslaget er baseret på begrebet "tilpasning i rimeligt omfang", som virksomhederne er bekendt med, eftersom det blev lagt fast i direktivet om ligebehandling med hensyn til beskæftigelse og erhverv¹³. Kommissionens forslag specificerer, hvilke faktorer der skal tages hensyn til ved vurdering af, hvad der er "rimeligt", og i begrundelsen redegøres der for, hvordan dette er i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Henstilling fra Rådet om narkotikarelaterede spørgsmål i fængslet. Kommissionen begyndte at arbejde på et initiativ, der henstiller til medlemsstaterne, at de træffer foranstaltninger til forvaltning af narkotikarelaterede spørgsmål i fængslerne. Dette ville have suppleret den generelle anbefaling om narkotikaafhængighed, som allerede foreligger. Det fremgik af konsekvensvurderingen, at der var et proportionalitetsproblem i betragtning af problemets begrænsede omfang, og det var bl.a. proportionalitetshensyn, der fik Kommissionen til at opgive at gå videre med initiativet.

I en lang række andre tilfælde anmodede IAB om forbedret analyse af subsidiariteten en bedre analyse af, f.eks. i forbindelse med forslaget til forordning om buspassagerers rettigheder¹⁴, forslaget til direktiv om bygningers energimæssige ydeevne¹⁵, forslaget til direktiv om grænseoverskridende retshåndhævelse på trafikikkerhedsområdet¹⁶, forslaget til direktiv om beskyttelse af dyr, der anvendes til videnskabelige formål¹⁷, forslaget til forordning om uddeling af fødevarer til de socialt dårligst stillede¹⁸, forslaget til forordning om indførelse af en frugtordning i skolerne¹⁹ og forslaget til direktiv om fase II-genvinding af benzindampe ved benzinpåfyldning af personbiler på servicestationer²⁰. På Kommissionens websted vedrørende konsekvensvurdering er der mere detaljerede oplysninger om disse tilfælde²¹.

4. INDDRAGELSE AF DE NATIONALE PARLAMENTER

4.1. Udtalelser indsendt til Kommissionen

Kommissionen har siden 2006 fremsendt alle nye forslag til de nationale parlamenter og har indført en procedure til besvarelse af deres udtalelser²². Det antal udtalelser, Kommissionen har modtaget, er stort set blevet fordoblet hvert år: fra 53 i 2006 til 115 i 2007 og til 200 i 2008²³. Dette viser, at de nationale parlamenter gradvist træffer de nødvendige foranstaltninger til opfølgning af Kommissionens initiativer. Selv om dette initiativ har et videre sigte end subsidiaritet og proportionalitet, har de nationale parlamenter hyppigt rejst disse spørgsmål. I det følgende gives der eksempler herpå.

¹³ Direktiv 2000/78/EF af 27.11.2000.

¹⁴ KOM(2008) 817 af 4.12.2008.

¹⁵ KOM(2008) 780 af 13.11.2008.

¹⁶ KOM(2008) 151 af 19.3.2008.

¹⁷ KOM(2008) 543 af 5.11.2008.

¹⁸ KOM(2008) 563 af 17.9.2008.

¹⁹ KOM(2008) 442 af 8.7.2008.

²⁰ KOM(2008) 812 af 4.12.2008.

²¹ http://ec.europa.eu/governance/impact/index_en.htm

²² "En dagsorden for EU's borgere – et resultatorienteret EU", KOM(2006) 211 af 10.5.2006.

²³ Bilag I indeholder en oversigt over, hvem der har indsendt udtalelser til Kommissionen.

*Forslag vedrørende patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelse*²⁴. Kommissionen modtog 3 udtalelser. Det franske senat understregede, at for at respektere subsidiariteten og proportionaliteten bør forslaget anerkende, at det er medlemsstaternes ansvar at tilrettelægge sundhedstjenesteydelserne. Begge kamre i det nederlandske parlament fandt det uklart, hvorfor der skulle træffes foranstaltninger på EU-plan. De udtrykte tvivl om, hvorvidt den nationale suverænitet med hensyn til tilrettelæggelsen og finansieringen af sundhedsvæsenet var respekteret, og satte spørgsmålstejn ved valget af lovgivningsinstrument (et direktiv). Det tyske forbundsråd understregede, at sociale sikringsydelser ikke skulle være omfattet af lovgivningen. Det fremførte, at anvendelse af EF-traktatens artikel 95 som retsgrundlag ikke burde tjene til at omgå reglerne for Fællesskabets indsats på sundhedsområdet, jf. artikel 152. Forbundsrådet understregede også, at forslagets artikel 5, som bekræfter medlemsstaternes ansvar for organisationen af sundhedsvæsenet, bør styrkes yderligere. I sin besvarelse af de nationale parlamenters udtalelser fremførte Kommissionen, at medlemsstaterne - i overensstemmelse med EF-traktatens artikel 152, stk. 5, - fortsat ville være ansvarlige for organisation og levering af sundhedstjenesteydelser og medicinsk behandling og navnlig for at fastlægge patienternes rettigheder og hvordan sundhedsplejen ydes. I sit svar til det tyske forbundsråd fastslog Kommissionen også, at det foreslåede direktiv anvendes på standarden af de sundhedstjenesteydelser, der leveres, men ikke dækker tilbagebetaling af social bistand og ofrenes velfærd.

*Forslag om et europæisk privat selskab*²⁵. Det tyske forbundsråd udtrykte tvivl med hensyn til efterlevelse af subsidiaritetsprincippet og om, hvorvidt man med den planlagte harmonisering ville nå de opstillede mål. Begge kamre i det nederlandske parlament anmodede om en klar begrundelse for retsgrundlaget. De ønskede at undgå en situation, hvor de nationale regler, som forbyder misbrug, kan omgås via EU-regler. De satte også spørgsmålstejn ved initiativets merværdi og Kommissionens prognose om effektiv anvendelse af den europæiske virksomhed. I sit svar til det tyske forbundsråd påpegede Kommissionen, at et krav om, at de europæiske private selskaber skal være grænseoverskridende, ikke ville være i overensstemmelse med forslagets formål, som navnlig er at bidrage til gennemførelse og forbedring af det interne marked og at gøre det mere tilgængeligt for små og mellemstore virksomheder.

*Meddelelse om en "Small Business Act" for Europa*²⁶. Det tyske forbundsråd udtrykte visse forbehold vedrørende subsidiaritet, f.eks. med hensyn til programmer for europæiske skoler, der skal styrke iværksætterånden. Det italienske senat, derimod, godkendte alle principperne i *Small Business Act*. I sine svar opfordrede Kommissionen både det tyske forbundsråd og det italienske senat til at deltage aktivt i opfølgningen, og navnlig til at udveksle eksempler på bedste praksis i forbindelse med nationale og regionale SMV-politikker og foranstaltninger, f.eks. med hensyn til *benchmarking*.

Hvis Lissabon-traktaten ratificeres, vil det styrke de nationale parlamenters rolle i EU-lovgivningsprocessen²⁷. Traktatens protokol nr. 1 og 2 øger de nationale parlamenters mulighed for at give udtryk for deres synspunkter om lovgivningsforslagenes

²⁴ KOM(2008) 414 af 2.7.2008.

²⁵ KOM(2008) 396 af 25.6.2008.

²⁶ KOM(2008) 394 af 25.6.2008.

²⁷ Protokol nr. 1 og 2.

overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. De vil blive informeret om alle lovgivningsforslag og vil have otte uger til at gøre deres synspunkter gældende, medmindre der er tale om sager, der haster af særlige behørigt begrundede omstændigheder²⁸. De vil have ret til at indsende en begrundet udtalelse til Kommissionen, hvis de mener, at et lovgivningsforslag ikke efterlever subsidiaritetsprincippet²⁹. I traktaten er der forudset to mekanismer afhængigt af, hvor mange parlamenter der reagerer – det "gule" kort og det "orange" kort – der fører til en ændring og eventuelt en tilbagetrækning af forslaget. Traktaten indeholder også nye bestemmelser om efterfølgende domstolskontrol: de nationale parlamenter³⁰ og Regionsudvalget vil kunne gå til EF-Domstolen³¹, hvis de mener, at subsidiaritetsprincippet tilsidesættes.

4.2. Subsidiaritetsundersøgelser, der gennemføres af COSAC

Konferencen for Organer med Ansvar for EU- og Europaanliggender i Unionens parlamenter (COSAC) gennemførte i 2008 to nye subsidiaritetsundersøgelser, der skulle simulere, hvordan de foreslåede procedurer i Lissabon-traktaten vil blive anvendt. Kommissionen modtog i forbindelse med disse undersøgelser 27 udtalelser.

*Rådsrammeafgørelse om bekæmpelse af terrorisme*³². Der blev modtaget 12 udtalelser. Kun Det Forenede Kongeriges underhus afgav en negativ udtalelse om overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Fem kamre i nationale parlamenter anmodede Kommissionen om at få afklaret visse spørgsmål vedrørende subsidiaritet, og fem andre anmodede om afklaringer af forbindelsen til Europarådets konvention om forebyggelse af terrorisme.

*Direktiv om ligebehandling uden for arbejdsmarkedet*³³. Der indkom 15 udtalelser om forslaget, hvoraf 14 var positive med hensyn til subsidiaritet. Den eneste negative udtalelse blev afgivet af det tjekkiske senat.

5. RÅDETS ANVENDELSE AF PRINCIPPERNE

*Rammedirektivet om beskyttelse af jord*³⁴. Den livlige diskussion om dette direktiv blev omtalt i rapporten fra 2007 om subsidiaritet og proportionalitet. På trods af formandskabets indsats - og Kommissionens støtte hertil - formåede Rådet ikke at nå til politisk enighed om dette direktiv i december 2007. Det endelige kompromis, som indebar en høj grad af fleksibilitet for medlemsstaterne og reducerede omkostninger til implementering af direktivet, kunne af årsager, som vedrørte subsidiaritet og proportionalitet, ikke godkendes af et blokerende mindretal. Diskussioner på teknisk plan fortsatte i 2008.

²⁸ Artikel 4 i protokollen om de nationale parlamenters rolle i Den Europæiske Union.

²⁹ Følgende områder er berørt: Kommissionens forslag, initiativer taget af en gruppe af medlemsstater (f.eks. inden for strafferetligt samarbejde), initiativer taget af Europa-Parlamentet, anmodninger fra EF-Domstolen, henstillinger fra Den Europæiske Centralbank og anmodninger fra Den Europæiske Investeringsbank om vedtagelse af EU-lovgivning.

³⁰ Via en foranstaltning, der anmeldes af medlemsstaten i overensstemmelse med dens nationale lovgivning på foranledning af det nationale parlament eller et parlamentskammer.

³¹ Artikel 8 i protokollen om anvendelse af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet.

³² KOM(2007) 650 af 6.11.2007.

³³ KOM(2008) 426 af 2.7.2008.

³⁴ KOM(2006) 232 af 22.9.2006.

*Direktiv om krav til visse typer selskaber om offentliggørelse og oversættelse*³⁵. En bestemmelse i dette forslag afskaffer forpligtelsen til at offentliggøre selskabsdokumenter på papir og fastsætter, at oplysningerne i stedet offentliggøres på en central elektronisk platform, således at virksomhedernes omkostninger reduceres. En række medlemsstater, som tilsammen udgør et blokerende mindretal, ønsker at medlemsstaterne fortsat skal kunne opretholde krav om offentliggørelse i landsdækkende eller lokal presse betalt af virksomhederne. To medlemsstater påpegede med henvisning til subsidiaritetsprincippet, at offentliggørelse i landsdækkende eller lokale aviser indebærer merværdi for de lokale virksomheder, navnlig i områder, hvor internetdækningen er lav. De henviste også til behovet for at opretholde denne form for offentliggørelse af hensyn til finansieringen af den nationale presse.

*Direktiv om ligebehandling uden for arbejdsmarkedet*³⁶. Tyskland modsatte sig forslaget med henvisning til subsidiariteten. Irland gav udtryk for den samme tvivl, og det tjekkiske senat vedtog en resolution, som gik i samme retning. De mener, at forslaget går ud over, hvad der er basis for i retsgrundlaget (artikel 13 i EF-traktaten), med hensyn til at tilskynde, støtte eller supplere medlemsstaternes foranstaltninger. Andre medlemsstater (navnlig Nederlandene og Italien) mener heller ikke, at forslaget er i overensstemmelse med proportionalitetsprincippet på grund af de administrative og finansielle omkostninger, som det indebærer. Drøftelserne i Rådet om dette forslag fortsætter under det svenske formandskab.

*Direktiv om beskyttelse af gravide arbejdstagere*³⁷. For mange medlemsstater (navnlig Nederlandene) er forslaget ikke i overensstemmelse med subsidiaritetsprincippet. Disse medlemsstater ville foretrække at have frihed til at træffe afgørelse om visse spørgsmål, der er omfattet af forslaget, i overensstemmelse med deres praksis og nationale erfaringer.

*Reducerede momssatser*³⁸. En medlemsstat rejste subsidiaritetsspørgsmålet i forbindelse med rådsdrøftelser. Denne medlemsstat udtrykte ingen forbehold over for Kommissionens forslag for 2008. Med henvisning til subsidiaritet modsatte den sig imidlertid et element i kompromiset, der blev foreslået under det franske formandskab (i henhold til hvilket enhver anmodning om en medlemsstats anvendelse af en reduceret sats vil skulle underkastes en konsekvensvurdering, navnlig med hensyn til de budgetmæssige konsekvenser). Dette element var ikke omfattet af den politiske aftale, økonomi- og finansministrene nåede frem til på rådsmødet den 10. marts 2009.

6. EUROPA-PARLAMENTETS ANVENDELSE AF PRINCIPPERNE

Europa-Parlamentet vedtog i løbet af 2008 to beslutninger, som forholdsvis indgående beskæftiger sig med subsidiaritet og proportionalitet. I oktober vedtog Parlamentet en beslutning om Kommissionens rapport fra 2006 om bedre lovgivning vedrørende anvendelsen af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet³⁹. Beslutningen omhandlede de nationale parlamenters nye rolle med hensyn til evaluering af subsidiariteten. Kommissionens initiativ med hensyn til at sende sine nye forslag ud til nationale parlamenter og indhente deres reaktioner blev godkendt, men for at gøre denne dialog mere effektiv, vurderer Europa-

³⁵ KOM(2008) 194 af 17.4.2008.

³⁶ KOM(2008) 426 af 2.7.2008.

³⁷ KOM(2008) 637 af 3.10.2008.

³⁸ KOM(2008) 428 af 7.7.2008.

³⁹ 2008/2045(INI), 21.10.2008

Parlamentet, at der er behov for at fastlægge en fælles fremgangsmåde med hensyn til anvendelse af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet.

Den anden beslutning, som fokuserer på subsidiaritets spørgsmål, er Parlamentets svar på Kommissionens grønbog, "*På vej mod en ny kultur for mobilitet i byer*"⁴⁰. Ifølge Parlamentet er mobiliteten i byerne de lokale myndigheders ansvar, men det anerkender EU's rolle med hensyn til fastlæggelse af en generel EU-tilgang til spørgsmålet. Parlamentet finder ikke, at Den Europæiske Union skal lovgive inden for mobilitet i byer, men finder det nødvendigt, at EU "tager hensyn til de særlige behov i forbindelse med transporten i byerne på de politikområder, hvor den har lovgivningsmæssige beføjelser (f.eks. budgetpolitik, miljøpolitik, social- og arbejdsmarkedspolitik, konkurrencepolitik, industripolitik, regional- og samhørighedspolitik, transport- og trafikikkerhedspolitik og energipolitik)".

7. REGIONSUDVALGETS ANVENDELSE AF PRINCIPPERNE

Regionsudvalgets subsidiaritetsovervågningsnetværk gik i 2008 ind i sit andet år. Netværket er bygget op omkring et interaktivt websted⁴¹ og tager i første række sigte på offentlige institutioner og parlamentsinstitutioner, der repræsenterer Europas regioner og byer. De nationale parlamenter opfordres også til at deltage. Andre EU-institutioner og nationale institutioner kan følge netværksaktiviteterne som observatører. Når Regionsudvalget afgiver en udtalelse om en ny politik eller et lovgivningsforslag, kan registrerede netværksdeltagere anvende en standardiseret elektronisk formular til at kommentere efterlevelse af subsidiaritetsprincippet. Hertil kommer, at ordførere i Udvalget kan iværksætte bredere netværkskonsultationer, når de har behov for mere input om subsidiaritet og proportionalitet i deres arbejde. Der blev gennemført tre konsultationer i 2008⁴².

Regionsudvalget har til hensigt at anvende sine konsultationsnetværk og -platforme, herunder subsidiaritetsovervågningsnetværket, med henblik på at fremlægge data for Europa-Kommissionen om de mulige konsekvenser af dens initiativer på lokalt og regionalt plan. Det vil gøre det muligt for lokale og regionale myndigheder i en tidlig fase at deltage i lovgivningsprocessen og at bidrage til bedre evaluering af de territoriale konsekvenser af EU's lovgivnings- og politikforslag.

8. DOMSTOLENS ANVENDELSE AF PRINCIPPERNE

Selv om der ikke er ny retspraksis af betydning, foreligger der en anmodning om en præjudiciel afgørelse, som kan munde ud i, at Domstolen udtaler sig om subsidiaritet. Den 13. februar 2008 anmodede High Court of Justice (England og Wales) EF-Domstolen om en præjudiciel afgørelse om roaming-forordningen⁴³. Ud over et spørgsmål om retsgrundlag har High Court spurgt EF-Domstolen, om forordningen er ugyldig med henvisning til, at

⁴⁰ 2008/2041(INI), 9.7.2008.

⁴¹ <http://subsidiarity.cor.europa.eu>

⁴² (i) om indvandring og beskæftigelse KOM(2007) 248, KOM(2007) 249, KOM(2007) 637 og KOM(2007) 638; (ii) om patientrettigheder i forbindelse med grænseoverskridende sundhedsydelse KOM(2008) 414, (iii) om Green Paper on Territorial Cohesion KOM(2008) 616.

⁴³ Sag C-58/8 *Vodafone Ltd, Telefónica O2 Europe plc, T-Mobile International AG, Orange Personal Communications Services Ltd v. Secretary of State for Business, Enterprise and Regulatory Reform* om forordning (EF) nr. 717/2007.

fastsættelse af et prisloft for detailroaming er i strid med proportionalitetsprincippet og/eller subsidiaritetsprincippet. Der forventes afsagt dom før 2010.

9. KONKLUSION

Der kan udledes tre generelle konklusioner af ovenstående analyse. For det første: mens anvendelsen af subsidiaritetsprincippet og proportionalitetsprincippet ofte er genstand for forskellige synspunkter i Rådet, er dette i mindre grad tilfældet i Europa-Parlamentet, hvor der synes at være bredere konsensus om behovet for og merværdien ved EU-foranstaltninger. For det andet: antallet af udtalelser, som Kommissionen modtager fra nationale parlamenter om sine forslag, øges hurtigt og fordobles således stort set hvert år. Denne tendens kan forventes at fortsætte, hvis Lissabon-traktaten ratificeres, og de "gule og orange kort" bliver taget i brug. Dette burde give yderligere næring til debatten om subsidiaritet og proportionalitet. For det tredje: konsekvensvurderingerne er blevet det vigtigste redskab til behandling af subsidiaritets- og proportionalitetsspørgsmål inden for Kommissionen, når der forberedes politikinitiativer. Udvalget for konsekvensanalyser spiller en vigtig rolle i den forbindelse, og de reviderede retningslinjer for konsekvensvurdering burde føre til yderligere forbedringer på området.

Bilag 1: Antal udtalelser indkommet fra nationale parlamenter

	Kamre i de nationale parlamenter	Antal udtalelser
1	PT - Assembleia da República	65
2	DE - Bundesrat	18
3	SE - Riksdag	16
4	FR - Sénat	13
5	UK - House of Lords	12
6	DK - Folketinget	11
7	CZ - Senát	11
8	IT - Senato della Repubblica	8
9	IE - Dáil Éireann and Seanad Éireann	7
10	IT - Camera dei deputati	6
11	NL - Staten Generaal	5
12	PL - Sejm	5
13	AT - Bundesrat	4
14	EL - Vouli ton Ellinon	3
15	DE - Bundestag	2
16	EE - Riigikogu	2
17	LU - Chambre des Députés	2
18	BE – Sénat/Senaat	2
19	CY - Vouli ton Antiprosopon	2
20	LV - Saeima	2
21	UK - House of Commons	1
22	CZ - Poslanecká sněmovna	1
23	BE - Chambre des Représentants/ Kamer van volksvertegenwoordigers	1
24	BG - Narodno sabranie	1
	I alt:	200